

Claim voorjaar 2023 post-COVID

- De coronaepidemie kent in haar nasleep nog diverse effecten. Eén daarvan betreft de mensen die langdurige klachten ervaren na het doormaken van een COVID-19 infectie: post-COVID. Deze aanhoudende klachten hebben vaak een negatieve invloed op het functioneren van mensen en daarmee op de productiviteit en de kwaliteit van leven.
- Er is nog steeds veel onduidelijkheid over dit ziektebeeld en op dit moment zijn er geen behandelingen beschikbaar die (de oorzaken van) post-COVID klachten kunnen verminderen en/of wegnemen. Een belangrijke reden hiervoor is de beperkte informatie over de onderliggende oorzaken en ook de definitie van de aandoening is nog onvoldoende helder vanwege het uiteenlopende spectrum aan gerapporteerde klachten.
- Naar aanleiding van de motie van de leden Hijink en Paulusma zijn gesprekken gevoerd met C-support, de Nederlandse Federatie van Universitair medische centra (NFU), ZonMw, het RIVM, het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) en de Federatie Medisch Specialisten (FMS).
- Uit deze gesprekken kwam naar voren dat het veld twee trajecten noodzakelijk acht en daar ook actief aan wil bijdragen. Dit betreft een **expertisecentrum** en een overkoepelende **kennisagenda**. De kennishiaten die volgen uit de kennisagenda worden vervolgens belegd in aanvullend **onderzoek**. VWS zet zich ervoor in om dit zoveel mogelijk internationaal gecoördineerd op te pakken. Tot slot wordt ingezet op **communicatie** om de informatiepositie van patiënten/burgers te verstevigen.

2a: Expertisecentrum

- In het commissiedebat van 16 juni jl. heeft MWWS toegezegd zich in te zetten voor een expertisecentrum voor post-COVID.
- De bedoeling is om kennis en ervaring uit wetenschap, onderzoek en praktijk op het gebied van post-COVID op structurele wijze bijeen te brengen. Hiermee wordt ook invulling gegeven aan de motie Kuiken (expertisecentrum post covid).
- Het voorstel voor het expertisecentrum wordt op dit moment uitgewerkt door NFU, C-support, Long Covid Nederland en PostCovid NL.
- De volgende structurele kostenposten worden voorzien: een landelijke database en bemensing in deelnemende ziekenhuizen (datamanagement/IT en coördinatie/ondersteuning).
- De benodigde financiële middelen bedragen 4 mln euro per jaar (23/24/25).

2b: Kennisagenda

- Er is daarnaast behoefte bij VWS en de betrokken veldpartijen aan een bundeling van onderzoek dat momenteel op (inter)nationaal niveau plaatsvindt op het vlak van (onder andere) de medisch specialistische- en huisartsenzorg, verdiepend epidemiologisch- en biomedisch onderzoek en klinisch onderzoek gericht op diagnostiek en behandeling.
- ZonMw krijgt opdracht voor het opstellen van een kennisagenda. Het doel van deze kennisagenda is tweeledig:
 - 1a) het bundelen van (inter)nationale onderzoeken naar post-COVID die zijn gestart. Hierbij kunnen onder andere de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) en het Instituut Verantwoord Medicijngebruik (IVM) (verder) worden betrokken.
 - 1b) advies over welke behandelingen kansrijk lijken, en waar meer onderzoek gewenst is, en het formuleren van de belangrijkste kennishiaten die beantwoord dienen te worden in de vorm van een overkoepelende kennisagenda. Hierbij verzoeken wij u om in ieder geval de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), de Federatie Medisch Specialisten (FMS) en het Nederlandse Huisartsen Genootschap (NHG) te betrekken. De partijen komen in gezamenlijkheid tot een gedeelde kennisagenda.
- De benodigde financiële middelen zijn reeds voorzien in de lopende begroting (23/24).

2c: Onderzoek

- Op basis van de inventarisatie en daaropvolgende kennisagenda zal duidelijk worden welk aanvullend onderzoek nodig is. Deze kennisagenda kan richting geven aan een toekomstig

onderzoeksprogramma waar de kamer via twee moties om heeft verzocht: de motie Paulusma c.s. (biomedisch onderzoek) en de motie Omtzigt c.s. (bevorderen structureel meer onderzoek).

- Eerder is ruim 9 mln beschikbaar gesteld voor post-COVID onderzoek. VWS financiert via ZonMw onderzoek naar de diagnostiek, behandeling en organisatie van zorg van post-COVID (7,8 mln). Het RIVM onderzoekt met het LongCOVID-onderzoek de lange termijn gezondheidssimpact van COVID-19 (1 mln). Ook is er 0,5 miljoen euro beschikbaar voor onderzoek vanuit C-support.
- Aanvullend onderzoek blijft van groot belang om duidelijkheid te verschaffen over de aard en de mogelijkheid tot behandeling van post-COVID. Concrete invulling van het onderzoeksbudget is afhankelijk van de nog te bepalen kennisvelden (volgt uit de kennisagenda) en van de samenwerking binnen Europa.
- Meer onderzoek en kennis kunnen ook bijdragen aan effectievere en efficiëntere zorg aan patiënten. Op dit moment zijn patiënten nog veelvuldig op zoek naar de juiste behandelingen en komen daarvoor terecht op diverse plekken in de zorg.
- De benodigde financiële middelen bedragen 6 mln euro per jaar (23/24/25).

2d: Communicatie

- Meer aandacht voor communicatie is noodzakelijk vanwege de grote informatiebehoefte en onzekerheid bij patiënten/burgers.
- De benodigde financiële middelen bedragen 0,05 mln euro per jaar (23/24/25).